

3.3.2026

Puolustusministeriö

Viite: VN/24783/2025

PUOLUSTUSMINISTERIÖN LAUSUNTOPYYNTÖ; SOPIMUS PARIISIN PÖYTÄKIRJAN TÄYDENTÄMISESTÄ

Puolustusministeriö on pyytänyt tasavallan presidentin kanslialta lausuntoa otsikkoasiassa. Tasavallan presidentin kanslia (jälj. kanslia) kiittää mahdollisuudesta lausua ja toteaa seuraavaa.

Jäsenmaana Suomi osallistuu täysimääräisesti Naton toimintaan, mukaan lukien pelotteen ja puolustuksen toimeenpanoon. Näin edistetään Suomen turvallisuutta ja Naton yhteistä puolustusta. Tärkeä osa tätä tavoitetta on Nato-jäsenyyden oikeudellisten puitteiden luominen sekä valtiosopimusten että kansallisen sääntelyn tasolla.

Suomi on osana Nato-jäsenyysprosessiaan aiemmin liittynyt Pohjois-Atlantin sopimuksen sopimuspuolten välillä niiden joukkojen asemasta tehtyyn sopimukseen (Nato SOFA, SopS 23 ja 24/2024) sekä Pohjois-Atlantin sopimuksen mukaisesti perustettujen kansainvälisten sotilasesikuntien asemasta tehtyyn pöytäkirjaan (Pariisin pöytäkirja, SopS 25 ja 26/2024). Näiden lisäksi on nyt neuvoteltu Pariisin pöytäkirjaa täydentävä sopimus Naton operaatiojohtoportaan johtoesikunnan ja Naton transformaatiojohtoportaan johtoesikunnan kanssa.

Kanslia pitää täydentävää sopimusta tärkeänä askeleena niiden oikeudellisten puitteiden luomisessa, jotka varmistavat Suomen täysimääräisen osallistumisen Naton toimintaan.

Kanslia pitää tärkeänä laajapohjaista valmistelua, jolla valtioneuvosto on valmistellut täydentävää sopimusta. Neuvotteluvaltuuskuntaan ovat kuuluneet puolustusministeriön ja ulkoministeriön lisäksi oikeusministeriön, sisäministeriön, puolustusministeriön, valtiovarainministeriön, opetus- ja kulttuuriministeriön, maa- ja metsätalousministeriön, liikenne- ja viestintäministeriön, työ- ja elinkeinoministeriön, sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön, ympäristöministeriön ja Puolustusvoimien edustajat.

Yleisesti kanslia toteaa, että Nato on keskeinen järjestö, jossa vaikutetaan Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan tavoitteiden saavuttamiseksi. Suomen osallistuminen Naton toimintaan määrittää keskeisesti Suomen

Suomen kansainvälistä asemaa. Nato-politiikka on keskeinen osa Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa.

Tunnuskuvan suojaamista koskeva asetuksenantovaltuus

Esitysluonnos sisältää ehdotuksen sopimuksen voimaansaattamista koskevaksi laiksi. Ehdotetun lain 2 §:ssä säädettäisiin liittokunnan esikunnan tunnuksesta. Säännös toimeenpanisi täydentävän sopimuksen 2 artiklan 6 kohdan määräykset. Ehdotetun 2 pykälän 3 momentin mukaan liittokunnan esikunnan tunnuksesta säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella.

Hallituksen esityksessä todetaan (s. 95), että ehdotetun 2 §:n sääntelytapa vastaisi puolustusvoimista annetun lain (551/2007) 35 ja 49 §:ssä Puolustusvoimien tunnuskuvasta säädettyä. Mainitun lain 35 §:n 1 momentin mukaisesti Puolustusvoimien tunnuskuvasta säädetään tasavallan presidentin asetuksella. Vastaavasti rajavartiolaitoksen hallinnosta annetun lain (577/2005) 34 §:n 1 momentissa säädetysti Rajavartiolaitoksen tunnuskuvasta säädetään tasavallan presidentin asetuksella.

Perustuslain (731/1999) 93 §:n 1 momentin mukaan Suomen ulkopolitiikkaa johtaa tasavallan presidentti yhteistoiminnassa valtioneuvoston kanssa. Ulkopolitiikan johtamisen kannalta keskeinen osa-alue on toiminta kansainvälisissä järjestöissä (HE 1/1998 vp, s. 144¹). Presidentin asemaan valtion päämiehenä ja ulkopolitiikan johtajana liittyy läheisesti myös hänen tehtävänsä puolustusvoimien ylipäällikkönä (HE 1/1998 vp, ss. 145-146²).

Kun ehdotetussa säännöksessä olisi kyse kansainvälisen järjestön Suomessa olevan esikunnan tunnuskuvan suojaamisesta, kanslia katsoo, että asiasta tulisi säätää tasavallan presidentin asetuksella. Perusteena tasavallan presidentin asetuksenantovaltuudelle on tässä tapauksessa perustuslain 93 §:n 1 momentin mukainen tasavallan presidentin ulkopolitiikan johtamisvalta. Perusteena ei muodollisesti olisi tasavallan presidentin asema puolustusvoimien ylipäällikkönä (128 §), mutta huomioon voidaan ottaa myös Naton esikuntien läheinen toiminnallinen suhde puolustusvoimiin, joiden ylipäällikkö presidentti on. Esikunnan tunnuksen suojaaminen tasavallan presidentin asetuksella vastaisi myös sitä, mitä Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen tunnuskuvien suojaamisesta on säädetty.

¹ Ks. esim. HE 1/1998 vp, s. 144: "Ulkopolitiikan johtamisella säännöksessä viitataan ennen muuta Suomen kansainvälisten suhteiden hoitamisen kannalta keskeiseen päätöksentekoon ja toimintaan. Kansainvälisten suhteiden alaan kuuluvia asioita käsitellään valtioiden kahdenvälisissä neuvotteluissa, mutta nykyisin yhä enemmän myös useamman valtion välisissä konferensseissa ja kansainvälisten järjestöjen toimielimissä."

² HE 1/1998 vp, ss. 145-146: "Presidentin asemaan valtion päämiehenä ja ulkopolitiikan johtajana liittyy läheisesti myös hänen tehtävänsä puolustusvoimien ylipäällikkönä (128 §)."

Edellä olevan perusteella kanslia esittää ehdotetun lain 2 §:n 3 momentin muuttamista muotoon: ”Liittokunnan esikunnan tunnuksesta säädetään tasavallan presidentin asetuksella.”

Lauri Tierala
Kansliapäällikkö

Juha Rainne
Oikeudellinen neuvonantaja

TPK/29/2026-TPK-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: